

MILJONTALS DEPORTERADES Den 20 maj 1940 anlände den första fångtransporten till Auschwitz, 30 interner från Sachsenhausen. I början skickades mestadels polska politiska motståndare till lägret, men snart fylldes det av fångar från hela Europa.

STYRDE MED JÄRNHAND Doktor Josef Mengele (till vänster) bredvid kommandanterna Rudolf Höss och Josef Kramer fångade på en och samma bild i Auschwitz. De tre nazisterna styrde verksamheten i lägret med järnhand och utsatte fångarna för ofattbara grymheter.

Vittnet såg hur Irma Grese band ihop benen på en kvinna som skulle föda sitt barn.

Prinsen: Vi får

DE FICK BINDEFELD-STIPENDIET

De första stipendierna delades ut till två olika projekt:
✓ Fotograf Örjan Henriksson för utställningen Auschwitz KZ I-II. Henriksson har fått tillstånd att fotografera låsta rum inne i koncentrationslägret.

✓ Skådespelaren Sara Sommerfeld och författaren Johan Romin för dokumentärfilmen "Min farmor och Förintelsen". Sammanlagt delades 300 000 kronor ut till årets stipendiat.

HYLLAR INITIATIVET I går delade prins Daniel ut Micael Bindefelds stipendier till skådespelaren Sara Sommerfeld och författaren Johan Romin för filmen "Min farmor och Förintelsen" och fotograf Örjan Henriksson för utställningen Auschwitz KZ I-II.

Foto: BJÖRN LINDAHL

Micael Bindefelds släktingar dog i Förintelsen – delar ut stipendium

Micael Bindefeld delade ut 300 000 kronor i stipendier, Nu hyllar prins Daniel initiativet.

– Vi har en tendens att glömma och nästa generation måste få samma kunskap och vetenskap som vi har, säger han.

Entreprenören Micael Bindefeld har flera släktingar som mördades i Förintelsen.

I våras startade han därför en stiftelse – för att stödja dem som förmedlar kunskap om vad som hände under andra världskriget.

Och i går delades de första stipendierna ut.

En av dem som prisades var skådespelaren Sara Sommerfeld.

Hon fick stipendiet tillsam-

mans med Johan Romin för filmen "Min farmor och Förintelsen" som de håller på att spela in.

Den handlar om Saras farmor, som överlevde Auschwitz.

"Viktig att göra"

Och det var en märkbart berörd Sara Sommerfeld som tog emot priset på scenen.

Skådespelaren passade också på att hylla Bindefelds stiftelse.

– Filmen hade inte kunnat göras utan den. Nu är vi mitt uppe i inspelningen. Det är en väldigt emotionell resa. Men jag blir bara mer och mer övertygad om hur viktig filmen är att göra.

För prisutdelaren prins Daniel kändes det självklart att vara med.

– Vi får aldrig glömma de miljoner människor som fick sätta livet till i nazismens ohyggliga våld.

'Måste få samma kunskap'

Före prisutdelningen påpekade Daniel att det kanske inte finns några överlevare kvar om tio år, när det är 80 år sedan Auschwitz befriades:

– Jag tror det viktiga är att vi, i stort och smått, pratar om de här frågorna. Vi har en tendens att glömma och nästa generation måste få samma kunskap och vetenskap som vi har.

Mattias Sandberg
mattias.sandberg@aftonbladet.se

" Vi måste fortsätta försvara det öppna samhället mot tendenser till och uttryck för extremism, våld och hat

M-ledaren Anna Kinberg Batra underströk vikten av att aktiva politiker står upp för öppenhet

" Vi får aldrig glömma det som hände före, under, och efter andra världskriget

Advokatsamfundets generalsekreterare Anne Ramberg var orolig för den ökade antisemitismen runt om i Europa

" Det finns några få överlevare kvar. Jag känner en av dem. Om han fortsätter kämpa för mänskligheten så måste banne mig vi också göra det på olika sätt

Mark Levengood var på plats och hyllade sin vän Emerich Roth.

Den före detta statsministern och M-ledaren Fredrik Reinfeldt kom tillsammans med prins Daniel, Stefan Löfven och Anna Kinberg Batra.

Jag har/hade en faster som har suttit i Bergen-Belsen och kom till Sverige som flykting. Hon slapp gasas ihjäl men fick sortera kläder efter dom som gasades ihjäl. En sådan resa repar man sig aldrig efter, så säg inte att den inte har skett.

Malin

Min mamma och hennes äldsta syster satt i Belsen. Båda levde när engelsmännen kom den 15 april men tyvärr var min

moster så svag att hon avled några dagar senare. Min mamma var svårt sjuk och hamnade på sjukhus, kom sen till Sverige via de vita bussarna. Min mor och morfar bodde i Balkány i Ungern. De sattes på ett godståg till Auschwitz där de troligtvis avrättades, spåren efter dem slutar vid järnvägsstationen i Balkány. Tre bröder till min mamma avrättades, osäkert var.

Gun

" Farfar mördades av nazisterna i Auschwitz den 21 oktober 1942 genom att man stack en giftspruta i honom. Vi får aldrig glömma.

Danne

När nazisterna kom till den lilla bergsbyn i Polen som mina släktingar bodde i så beskyllde de invånarna för att ha gömt judar ibland sig, sedan samlade de ihop alla som levde där och tog alla spädbarn i byn i en vagn. Inför skräckslagna bybor höll de sedan upp barnen ett efter ett i ena benet eller armen, slängde dem fram och tillbaka framför kvinnorna och skrek på tyska: "Vems barn är det här?!" Beroende på vem som svarade (hårfärg, sa min mor-

mor) så fick de antingen tillbaka sitt barn ... eller så slungade nazisterna i väg barnet så långt de kunde kasta. Min mormor var 14 år när det skedde och när nazisterna plockade upp hennes kusin (som då bara var någon månad gammal, deras föräldrar och min mormors moster och morbror hade redan innan skickats till Auschwitz) skrek hon allt vad hon orkade: "Det är MITT barn det är MITT barn!" Eftersom hon var ljushårig och hade ljusa ögon så fick

"DEN BLONDA BESTEN" Irma Grese var en av Hitlers mest ökända kvinnliga krigsförbrytare, lägervakt i såväl Auschwitz, Ravensbrück som Bergen-Belsen. En av uppgifterna var att välja ut lämpliga fångar åt SS-läkaren Josef Menges medicinska experiment och i en rättegång efter kriget berättade ett ögonvittne hur den då 21-åriga lägervakten med berätt mod bundit ihop benen på en kvinna som skulle föda sitt barn.

– Jag försökte rädda henne från gaskammaren, försvarade sig Irma.

Efter krigsslutet dömdes hon till döden genom hängning.

GASKAMRARNNA 1941 byggdes lägrets första gaskammare där nazisterna experimenterade med gasen Zyklon B. I förintelsedelen Auschwitz-Birkenau fanns fyra gaskammare och krematorium. 80 procent av dem som anlände till Auschwitz fördes direkt till gaskammarna, övriga – de som ansågs tillräckligt starka – fick arbeta. Så kallade selektioner genomfördes ständigt och de svagaste skickades till döden.

MOT FRIMET När den sovjetiska armén närmade sig Auschwitz i mitten av januari 1945 evakuerades hela lägerkomplexet. Fångarna tvingades ut på fassansfulla dödsmarscher för att gömmas undan vid andra koncentrationsläger. Tiotusentals människor dog av utmattning under marscherna. Många av de fångar som ännu levde när Röda armén kom fram har vittnat om överklighetskänslan över att plötsligt vara fria.

aldrig glömma

■ ■ Stefan Löfven, Anna Kinberg Batra, Fredrik Reinfeldt – och prins Daniel.

■ ■ Alla var på plats på Teater Galeasen i Stockholm när Micael Bindefeld delade ut de första stipendierna i hans stiftelse till minne av Förintelsen.

Text: Mattias Sandberg

Foto: Björn Lindahl

” Vi ska aldrig urskulda den, alltid se den, och alltid ta varje jude som berättar att han eller hon är rädd på allvar. Och på alla de tre områdena brister vi i dag

Mona Sahlén om hur man ska hantera antisemitismen

” Det är centralt att vi aldrig får glömma

Prins Daniel anlände sist av alla till utdelningen av Micael Bindefelds stipendier

” Det här är också ett sätt att markera mot antisemitismen

C-ledaren Annie Lööf tyckte det var självklart att vara på plats

Skådespelaren Sara Sommerfeld var en av dem som fick Micael Bindefelds första stipendier.

” All forskning och alla undersökningar visar att kunskapen om Förintelsen blir allt sämre. Och jag försöker på det här sättet se till att kunskapen ökar

Micael Bindefeld, som själv har släktingar som mördades i Auschwitz, förklarade varför han i våras startade Micael Bindefelds stiftelse till minne av Förintelsen

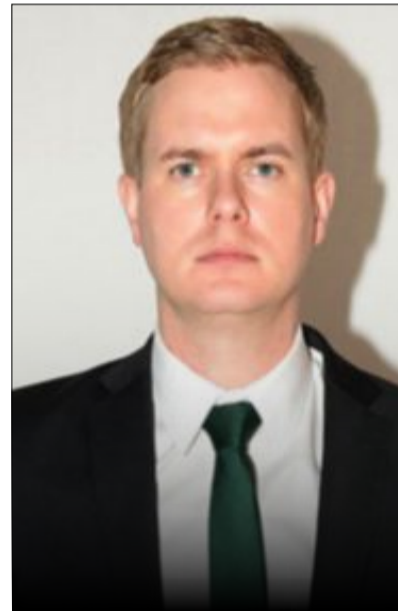
” Det är färre nu som vet om de här händelserna. Det finns till och med de som förnekar det. Det är därför som vi nu ger Forum för levande historia ett nytt uppdrag, att se till att vi ger ungdomar ännu mer möjlighet att få information och diskutera detta

Statsminister Stefan Löfven om vad han gör åt antisemitismen

” Det finns inte ett svar. En del kan göras på politiskt plan. Men väldigt mycket handlar om att vi för samtalet om vad som har varit och att alla vi som inte är judar står upp för de självklara rättigheterna som de ska ha

KD-ledaren Göran Hägglund svarade på frågan om hur man ska hantera den ökade antisemitismen

” Varje gång som politiker tittar åt andra hållet när antisemitismen växer så blir det ett slag i ansiktet på dem som faktiskt sett vad en sådan rörelse kan resultera i

Miljöpartiets språkrör Gustav Fridolin påpekade att arbetet mot antisemitism är ett arbete som måste pågå varje dag, i varje klassrum

hon sin kusin i armarna och räddade så hennes liv. Min mormor skötte sin kusin och många andra barn tills kriget var över, helt ensam, uppe i bergen, bara 14 år gammal. Den kusinen adopterade sen min mamma till Sverige när min mamma som barn drabbades av svår astma och medicin inte gick att få i Polen efter kriget. Ingen i min familj kommer någonsin glömma det. Det har ingenting med religion att göra, det fanns bara katoliker i byn. Därför

tänker jag ofta på att människor fyllda med hat och våld aldrig kommer att göra någon skillnad och oavsett vem som drabbas så måste vi stödja och hjälpa varandra ...
Magdalena

Min farfars far överlevde fem koncentrationsläger mellan 1939–1945, han berättar om stora gropar där man eldade människor bara för att de var judar! I andra läger fick man ena dagen spela fotboll mot de

hemiska nazisterna medans nästa dag kunde man få bevitna sina föräldrar arkebuserade för att de vägra bära den ökända judestjärnan. Jag har sett hans nedskrivna testamente och där står det att det viktigaste i världen "Är att vi aldrig får glömma Förintelsen"! Vi måste vara ärliga mot oss själva och minnas som det vore i går den inträffade. Det mest fassansfulla var att ibland i stället för fotboll så fick de spela med människohuvuden!!! Tyvärr fick jag aldrig träffa

honom men jag läser en gång varje år hans memoarer för att aldrig glömma! **Herman**

Min morbror, som var norrmann, angavs av Quisling i Norge. Tyskarna förde honom till Bergen-Belsen där han torterades svårt. Han räddades i krigets slutskede och kom till Sverige med de vita bussarna. Min morbror har berättat om hemskheter han såg och upplevde själv och led resten av sitt liv av detta.
Anette

” Farfar mördades av nazisterna i Auschwitz den 21 oktober 1942 genom att man stack en giftspruta i honom. Vi får aldrig glömma.

Danne